

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності фінанси і кредит
(шифр та найменування спеціальності)
за бакалаврською програмою професійного спрямування (назва магістерської програми)

на тему: **«КРЕДИТУВАННЯ БАНКАМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ В
УКРАЇНІ»**
(назва теми)

Виконавець:

Студентка ЦЗФН

Сараєва Олена Романівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузнєцова Л.В.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ОДЕСА – 2019

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Діяльність банків у корпоративному сегменті залишається ще недостатньо ефективною, адже частка непрацюючих кредитів, які надані юридичним особам, нині склала 57,0% у кредитних портфелях банків України.

Ситуація в кредитуванні корпоративних клієнтів вітчизняними банками ще більш загострюється внаслідок суттєвих втрат доходів, що пов'язано з макроекономічною ситуацією в Україні, а також введенням більш жорстких вимог Базельського комітету з банківського нагляду, які стають для банківського бізнесу занадто дорогими під час їх імплементації.

Мета кваліфікаційної роботи – визначення особливостей сучасного кредитування клієнтів - юридичних осіб.

В роботі вирішено такі наукових завдань:

- удосконалено тлумачення сутності понять «корпоративний клієнт банку», «група пов'язаних осіб»;
- розвинуто класифікацію корпоративних клієнтів банку;
- узагальнено і систематизовано особливості кредитування юридичних осіб в банках України та визначити етапи його розвитку;
- розроблено підхід до оцінки впливу макроекономічних змінних на кредитування банками юридичних осіб в Україні;
- удосконалено основні засади стратегічного управління кредитування корпоративного сегменту економіки України;
- визначено можливість використання зарубіжного досвіду для вдосконалення процесів кредитування банками юридичних осіб в Україні.

Об'єктом дослідження є економічні відносини, які виникають при кредитуванні банком його клієнтів - юридичних осіб.

Предметом дослідження є науково-методичне забезпечення процесів банківського кредитування юридичних осіб.

Методи дослідження. Методологічну основу дослідження становили фундаментальні положення маркетингу, сучасні концепції банківського менеджменту, а також наукові дослідження вітчизняних і закордонних учених-економістів, присвячені проблемам управління банком у цілому та

корпоративним його сегментом, зокрема.

Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (77 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 81 сторінку. Основний зміст викладено на 75 сторінках. Робота містить 6 таблиць, 22 рисунка.

У першому розділі «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ» розглянуто корпоративний сегмент економіки банку як об'єкт банківського кредитування, правове забезпечення кредитних відносин банку з підприємствами реального сектору. Проведене дослідження функцій і структури ринку роздрібних банківських послуг як системи дозволяє розкрити зміст категорій «ринок роздрібних банківських послуг», «роздрібна банківська послуга» і «роздрібний банк» дозволило зробити відповідні висновки.

У другому розділі «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КРЕДИТУВАННЯ БАНКАМИ ЮРИДИЧНИХ ОСІБ» розглянуто еволюцію розвитку корпоративного сегменту банків України, визначено особливості впливу зовнішніх факторів на цільовий сегмент, зроблено аналіз процесів кредитування вітчизняними банками підприємств реального сектору та впливу зовнішнього середовища на кредитування банками юридичних осіб.

У третьому розділі «ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ КРЕДИТУВАННЯ РЕАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ» запропоновано розробку банківських кредитних стратегій фінансування реального сектору економіки на основі іноземного досвіду для розробки оптимальної моделі кредитування банками клієнтів – юридичних осіб

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження теоретико-методологічних засад управління корпоративним сегментом банку зроблені наступні висновки:

1. Корпоративним клієнтом банку є окремий або декілька пов'язаних між собою суб'єктів господарювання, що використовують будь-який продукт або

послугу в банку, та ключовою метою діяльності якого є отримання прибутку. Група пов'язаних осіб являє собою тип корпоративного клієнта, який складається не з одного, а з кількох пов'язаних між собою суб'єктів господарської діяльності. Здійснено класифікацію корпоративних клієнтів банку за такими критеріями: обсягами діяльності, способом ведення діяльності, формою власності, галузевою приналежністю, ступенем залучення, видами наданих послуг, кредитоспроможністю, рівнем ризику, національною ознакою, типом суб'єкта господарювання та рівнем маржинального прибутку, серед яких останній є авторським напрацюванням.

2. Концептуальні положення результативності банку в корпоративному сегменті представлені складовими: умовами досягнення, факторами та відповідними індикаторами. Всі складові результативності банку в корпоративному сегменті логічно взаємопов'язані одна з одною, що дає змогу здійснювати інтегроване управління цим сегментом банківського бізнесу. Результативність конкретизується в умовах, які деталізуються у відповідних факторах. Останні відображаються в якісних характеристиках або кількісних параметрах, за якими встановлюються цільові значення.

3. Залежно від макроекономічної ситуації ідентифіковано етапи розвитку корпоративного сегмента в банках України, а саме: інституційного зародження, стагнації, активного зростання, системної кризи, поступового відродження та депресивного стану. Для кожного з етапів розвитку виявлено притаманні ознаки, зокрема: перша – гіперінфляція, затяжна економічна депресія; друга – падіння курсу гривні та криза ліквідності; третя – пожвавлення загальної ділової активності, кредитний бум в іноземній валюті, четверта – обвальна девальвація гривні та суттєве зростання частки проблемних кредитів; п'ята – помірний позитивний розвиток; шоста – започаткування висхідного тренду.

4. За результатами аналізу макроекономічних змінних в Україні виявлено рівень впливу ринкового середовища на корпоративний сегмент банків. Помітно впливають на показники корпоративного бізнесу такі макроекономічні змінні, як: обсяг ВВП, індекс промислового виробництва, рівень безробіття, частка збиткових підприємств, грошова маса, стан платіжного балансу,

відношення зовнішнього боргу до ВВП, ставки по кредитах та депозитах на міжбанківському ринку, рівень доларизації та обсяг продажів депозитних сертифікатів Національного банку України. При цьому курс долара має високий вплив на всі показники, що досліджувались.

5. Найбільш активними гравцями як на кредитному, так і депозитному ринках є державні банки та банки з іноземним капіталом. Лідерами в Україні щодо кредитування корпоративних клієнтів виступають іноземні банки, а стосовно залучення депозитів у цьому сегменті – державні банки. Банки України виявляють значний інтерес до розвитку свого корпоративного сегмента, що ілюструє середнє значення частки цього сегмента: в кредитному портфелі банків фокус-групи – 84% та депозитному портфелі банків – 50%. Банки активно використовують модель корпоративного сегмента, згідно з якою джерелом формування ресурсів виступають переважно кошти юридичних осіб, які спрямовуються в основному на їх кредитування.